

اقتصاد دریا

خلیج فارس

بخش پایانی

تاریخچه عراق در خلیج فارس

دکتر هما یون الهی - بعد از توقف جنگ این دولت‌ها احساس ناامنی می‌کردند و برای ایجاد «تعادل ضعیف» در منطقه به دنبال راه حلی مناسب بودند این راه حل بزودی به دست آمد به طوری که در تاریخ ۱۱ مرداد ۱۳۶۹ (۲ آگوست ۱۹۹۰) نیروهای ارتش عراق، با چراغ سبز آمریکا خاک کویت را اشغال نمودند.
صدام حسین برای سرپوش گذاشتن به شکست خود در مقابل ایران نیاز به این اقدام داشت ولی این دامی بود که حامیان دپروز عراق بر سر راه وی گسترده بودند.

دولت آمریکا و سایر دولت‌های غربی با محکوم کردن تجاوز به خاک یک کشور مستقل یعنی کویت، موضوع را در شورای امنیت سازمان ملل مطرح نمودند و نیروهای آمریکا و متحدین وی ظاهراً تحت امر شورای امنیت سازمان ملل متحد در تاریخ ۲۷ دیماه ۱۳۶۹ (۱۷ ژانویه ۱۹۹۱) به عراق حمله نمودند تا کویت را آزاد نمایند. آمریکا پس از نابودن کردن بخش اعظم توانایی‌های نظامی عراق و اعمال تحریم علیه این کشور، جنگ علیه عراق را در ۱۹ اسفند ۱۳۶۹ (۲۸ فوریه ۱۹۹۱) خاتمه داد ولی رژیم تضعیف شده صدام را در رأس قدرت حفظ نمود.
لیکن تحریم بین‌المللی علیه عراق موجب گسترش فقر و گرسنگی شد. بالاخره در آذر ۱۳۷۵ (دسامبر ۱۹۹۵) سازمان ملل به عراق اجازه فروش محدود نفت در مقابل غذا را داد و سپس در آذر ۱۳۷۸ (دسامبر ۱۹۹۹) سازمان ملل به عراق اجازه فروش نفت، به هر مقداری که برای تأمین غذا و لوازم بدکی صنایع بنیادی کشور لازم بود، صادر نمود.

در آغاز قرن ۲۱، با توجه به تحولات سیاست خارجی آمریکا و کوشش این کشور برای سلطه بر خلیج فارس و در نتیجه بسر جهان، آمریکا یکبار دیگر، اما این بار بدون اجازه شورای امنیت به عراق حمله نمود. حمله آمریکا به عراق در اسفند ۱۳۸۱ در حالی انجام گرفت که اکثریت متحدین اروپایی آمریکا با آن مخالف بودند. رژیم صدام بالاخره در فروردین ۱۳۸۲ سقوط نمود هر چند بعد از سقوط رژیم صدام مبارزه مردم علیه نیروهای اشغال‌گر آغاز شد و آمریکا که می‌رفت به خیال خود بر منطقه‌ای مهم از خاورمیانه سلطه پیدا کند در مرداب «ویتنام» دیگری گرفتار شده و کشور عراق دچار هرج و مرج و ناامنی گردید.

از نظر اقتصادی عراق قبل از تهاجم نیروهای آمریکا نیز مانند بسیاری از کشورهای مستعمره و نیمه مستعمره دارای اقتصاد تک محصولی (۹۶ درصد درآمد خارجی با فروش نفت حاصل شد) و صنایع مونتاژ بود.

مهم‌ترین کالاهای صادراتی نفت، خرما، پنبه و پشم.

مهم‌ترین کالاهای وارداتی: پارچه، چای، شکر، مواد شیمیایی، ماشین آلات صنعتی، آهن و فولاد، اتومبیل، دارو و تسلیحات نظامی.
کشورهای طرف تجارت: ژاپن، روسیه، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، برزیل بودند. هر چند با اشغال عراق هرج و مرج کامل بر تمام امور این کشور حاکم شده است.

خطوط انتقال نفت در عراق:
پس از حمله نظامی عراق به ایران صادرات نفت عراق از طریق خلیج فارسس دچار وقفه شد و در نتیجه کشور عراق درصدد جایگزینی راه های صدور نفت برآمد. در تاریخ ۰۸/۰۷/۱۳۶۴ یک خط لوله انتقال نفت از خاک عربستان به بندر بنبع با ظرفیت انتقال ۲۰۰ هزار بشکه نفت خام آغاز به کار کرد. ظرفیت انتقال این خط لوله در اردیبهشت ۱۳۶۵ به ۵۰۰ هزار بشکه نفت در روز رسید. در اواسط سال ۱۳۶۵ قرارداد ایجاد دومین خط لوله نفتی به طول ۹۷۰ کیلومتر بسا هزینه ۱/۵ میلیارد دلار بین عراق و عربستان منعقد شد و بدین ترتیب کل ظرفیت انتقال نفت از طریق خطوط لوله نفت از عربستان به ۱/۶۵ میلیون بشکه در روز بالغ شد. عراق همچنین ظرفیت صدور نفت خود را از طریق خطوط لوله نفت ترکیه تا سال ۱۳۶۴ (۱۹۸۵) به ۷۰۰ هزار بشکه رسانید. که سپس در اردیبهشت ۱۳۶۵ (مهر ۱۹۸۶) به ۱/۰۲ میلیون بشکه در روز رسید. در آذرماه ۱۳۶۴ (۱۹۸۵) توافق ایجاد یک خط لوله دوم با هزینه ۴۸۵ میلیون دلار به طول ۹۳۵ کیلومتر به عمل آمد. عراق همچنین دارای یک خط لوله نفت از طریق سوریه به دریا می‌د پترانه است که فعلاً مسدود می باشد. تا قبل از اشغال این کشور توسط نیروهای آمریکا و همدستانش، عراق به وسیله تانکر نیز نفت صادر می‌کرد. طول خطوط انتقال نفت عراق به هنگام تجاوز نیروهای خارجی به آن در سال ۱۳۸۱ برابر ۴۳۰۰ کیلومتر، طول خطوط انتقال گاز ۱۳۶۰ کیلومتر و طول خطوط انتقال فرآورده های نفتی آن ۷۲۵ کیلومتر بود.

بدون احتساب خواص برتر گوشت سفیدو میزان بالای جذب آن و همچنین برخورداری از ترکیبات موادمعدنی وریز مغذی‌های آن، قیمت هر کیلو گوشت خالص ماهی نصف قیمت گوشت خالص گوسفندی است. در حال حاضر هر کیلو گوشت ران و سردست تنظیم بازاری ۳۹۰ هزار تومان است در حالی که قیمت آن در سایر فروشگاه‌ها حدود ۴۹۰ هزار تومان است. در همین حال قیمت هر کیلو ماهی قزل‌آلای تازه کامل از هر کیلو ۱۶۵ هزار تومان بالاتر نیست.

غذاهای متنوع تهیه می‌کنند، از ماهی هم استفاده کنند ولی ادعای گرانی ماهی و حتی میگو در مقایسه با گوشت قرمز ناشی از کم توجهی به جزئیات آماری است.
با این حال سازمان شیلات ایران به عنوان دستگاه متولی تولید آبزیان و حفاظت از منابع آبیزی موجود با اتخاذ سیاست‌های توسعه صید از آب‌های دور و بین‌المللی، توسعه پرورش آبزیان در آب‌های نامتعارف، افزایش ضریب مکانیزاسیون در مزارع پرورشی، معرفی گونه‌های جدید و سریع‌ال رشد به سیستم آبیزی پروری کشور به دنبال افزایش تولید آبزیان و محصولات شیلاتی و افزایش سهم این پروتئین ارزشمند از پروتئین حیوانی مصرفی کشور بوده و معتقد است ترویج مصرف آبزیان پرورشی ارزان‌تر مانند کپور ماهیان – تولید آبزیان با رشد سریع مانند تیلاپیا و افزایش دسترسی مردم به آبزیان صید شده ارزان‌تر مانند ساردین، گوف، طلال، کوتر، هور، شعری و ...، سرمایه‌گذاری و حمایت دولت برای برندسازی و ترویج و توسعه تولید محصولات خمیری از گونه‌های ریز مانند ساردین و کیلکا، و تغییر ذائقه و تغییر طبع ماهی از تنها سرخ‌شده و کبابی به پخت انواع خورشت، پلو مخلوط و کلتک کوکو و ... در نهایت قرار گیری آبزیان در لیست حمایت‌های دولت از سایر منابع پروتئینی می‌تواند نقش بسزایی در کاهش قیمت آبزیان و محصولات شیلاتی داشته باشد.

در بخش پایانی این جوابیه به روزنامه دریایی اقتصادسراسر آمد آمده است: در هر حال فارغ از روح کلی و نحوه نگارش مقاله اقتصاد سلامت محور مواردی که اشاره شده غیر قابل توجیه است اما بخش‌هایی از این نوشتار واقعیت‌هایی است که در جامعه وجود دارد فشار تورم و گرانی که در اکثر کالاهای نمایان است شامل انواع پروتئین حیوانی هم شده است و آبزیان نیز از تیررس آثار تورم عمومی اجتناس و کالاهای در امان نیست. سازمان شیلات و جامعه صیادی و آبیزی پروری و صنایع شیلاتی هم نهایت تلاش خود در افزایش تولید و کاهش قیمت تمام شده و بهبود عرضه آبزیان به کار خواهند برد تا سهم ماهی در سبد غذایی مردم بالاتر برود.

دامنه وسیع قیمتی آن (انواع مختلف) است. در حال حاضر بیش از ۷۱ نوع ماهی از آب‌های شمال و جنوب کشور صید و حدود ۷ گونه ماهی و میگو در کشور پرورش می‌یابند . مطابق آمارهای موجود در سال ۱۴۰۱ به طور متوسط قیمت ۷۴درصد از تولیدات آبیزی پروری کشور و ۸۸درصد آبزیان صید شده کشور پایین‌تر از ۱۵۰ هزار تومان بوده است. به طور مثال ماهی گوف از انواع صید و ماهیان ریز از جمله کیلکا و ساردین قیمتی زیر ۵۰ هزار تومان دارند. درضمن مقایسه فیله ماهی قزل‌آلا (بدون پوست و سر و استخوان) با یک کیلو گوشت گوساله یا مرغ (پاک نشده) صحیح نمی‌باشد. قیمت یک کیلو فیله ماهی قزل‌آلا در روز ۸ آبان ۱۴۰۲ در سایت ترب حدود ۳۰۰ هزار تومان، قیمت یک کیلو فیله گوشت گوساله حدود ۹۸۵ هزار تومان و قیمت یک کیلو فیله مرغ حدود ۲۳۵ هزار تومان بوده است. قیمت هر کیلو گوشت خالص ماهی قزل‌آلا یک سوم قیمت گوشت خالص گوساله است. بنابراین حتی بدون احتساب خواص برتر گوشت سفید و میزان بالای جذب آن و همچنین برخورداری از ترکیبات موادمعدنی و ریز مغذی‌هایی که ماهی را به عنوان غذای سلامتی معرفی می‌کند قیمت هر کیلو گوشت خالص ماهی نصف قیمت گوشت خالص گوسفندی است. طبق اعلام سازمان میادین قیمت هر کیلو گوشت ران و سردست تنظیم بازاری ۳۹۰ هزار تومان است در حالی که قیمت آن در سایر فروشگاه‌ها حدود ۴۹۰ هزار تومان است. در همین حال قیمت هر کیلو ماهی قزل‌آلای تازه کامل از هر کیلو ۱۶۵ هزار تومان بالاتر نیست. برای مقایسه بهتر قیمت گوشت خالص را در نظر می‌گیریم. قیمت گوشت خورشتی گوسفندی (۱۰۰درصد قابل مصرف) برندهای معتبر بازار حدود ۶۰۰ هزار تومان است و قیمت فیله خالص ماهی قزل‌آلای تازه (گوشت خالص بدون استخوان و تیغ) کم‌تر از ۳۰۰ هزار تومان تمام می‌شود. همانطور که به درستی در انتهای پیام این مقاله بیان شده ضعف تاریخی در آشنایی مردم با فرهنگ مصرف آبزیان و عدم اطلاع از روش‌های متنوع پخت این محصول ارزشمند موجب شده مردم نتوانند همان میزان که از گوشت

توضیحات سازمان شیلات به تحلیل «رویای ماهی خوری» «اقتصادسراسر آمد»:

ادعای گرانی گوشت ماهی واقعی نیست

ماهی در مقایسه با سایر منابع پروتئین حیوانی ارزان است

گروه شیلات - سازمان شیلات ایران با ارسال جوابیه ای به روزنامه دریایی اقتصادسراسر آمد که به اعضای مهدی علامیر مدیرکل دفتر ریاست، روابط عمومی و امور بین الملل سازمان شیلات رسیده است آورده است:

مدیر مسئول محترم روزنامه اقتصادسراسر آمد

با سلام و احترام؛ بازگشت به مطلب منتشره به شماره ۱۷۷۶ در تاریخ ۰۱/۰۸/۱۴۰۲ در آن روزنامه وزین باعنوان «رویای ماهی خوری به سبک شیلات» توضیحات این سازمان به منظور روشنگری و تنویر افکار عمومی ارسال می‌شود. خواهشمند است مقرر فرمایید مطابق قانون مطبوعات و رسانه‌ها اقدام مقتضی صورت پذیرد. این که آمار دادن چاره کار نیست سخن درستی است و آمارهای اعلامی ریاست سازمان شیلات ایران هم تنها بیان واقعیت‌های بخش تولید است و اتفاقاً فاصله ما با آمارهای دنیا را نیز خود ایشان اعلام کرده و بر افاق پیش روی توسعه صنعت شسیلات و ضرورت تولید و مصرف بیشتر تاکید نموده‌اند، نه آن که آمار را به عنوان چاره کار بدانند. اما سؤال این جاست که در این مقاله چرا باید آمارهای غلط به اذهان مخاطب القا و وضعیتی غیر واقعی ترسیم شود؟ و به اشتباه به خورد مخاطب داده شود که ماهی در مقایسه با سایر منابع پروتئین حیوانی گران است؟ این یک مغالطه‌ای بیش نیست! به گزارش رسمی مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه کالاهای و خدمات مصرفی خانوارهای کل کشور براساس سال پایه ۱۴۰۰ در اسفند ماه سال ۱۴۰۱ به عدد ۵/۸ درصد رسیده است. همین گزارش نشان می‌دهد در مهر ماه ۱۴۰۲ از ۵۳ قلم خوراکی منتخب در نقاط شهری، تعداد ۱۸ قلم، در صدد تغییر سالانه بالاتر از نرخ تورم نقطه ای شهری کشور (۳،۳ درصد) داشته اند. که در این بین گوشت گوسفند (۷،۱ درصد)، گوشت گاو یا گوساله (۱۳۲ درصد)، کنسرو ماهی تون (۹،۹ درصد)، ماهی قزل‌آلا (۱۰۱ درصد) بیشترین درصد تغییر متوسط قیمت را نشان می‌دهند. پس ماهی (قزل‌آلا) نسبت به سایر منابع پروتئینی بیشترین رشد قیمت را نداشته است. تنها کافی است قیمت یک کیلو گوشت قرمز که برای تولید آن انواع یارانه‌ها و حمایت‌های دولتی پرداخته می‌شود را با قیمت یک کیلو ماهی قزل‌آلا که از هیچ یارانه حمایتی برخوردار نیست مقایسه کنیم تا مشخص شود ادعای گرانی گوشت ماهی دقیق و واقعی نیست. از سوی دیگر، مهم‌ترین مزیت ماهی علاوه بر مزایای تغذیه‌ای این پروتئین ارزشمند

بناش

رییس هیات معارف جنگ شهید صیاد شیرازی:

دستاورد ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش در تاریخ ثبت شود

رییس هیات معارف جنگ شهید صیاد شیرازی گفت: دستاوردهای ناو گروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی باید در تاریخ باهدف تبیین دستاوردها برای نسل آینده ثبت شود.
به گزارش اقتصادسراسر آمد، امیرسرتیپ ناصر آراسته در آیین بیستمین دوره نظری معارف جنگ در دانشگاه علوم دریایی نوشهر افزود: این ناوگروه در سطح آب های دنیا در آیین نمایشگاه بین المللی بود که از سوی دریادلان جان برکف و قهرمان نیروی دریایی ارتش ماه‌ها ماموریت ششان را به درستی انجام داده‌اند و این نشانه اقتدار ارتش قهرمان نیروی دریایی است.وی تاکید کرد: ضرورت دارد این حرکت بزرگ و بی نظیر در تاریخ ایران اسلامی اسطوره شود چرا که دریادلان نیروی دریایی ارتش مرزهای دور دنیا را پیمودند و این اسطوره کجا و اسطوره آرش کمانگیر کجا.
رییس هیات معارف جنگ شهید صیاد شیرازی گفت: این رخداد تاریخی در واقع یک نمایشگاه بین المللی بوده که مصنوعات آن تمام و کمال دست پروده فرزندان این سرزمین آن را ساخته‌اند و پرچم ایران اسلامی با همت نیروی دریایی در قطب جنوب کشور بر افراشته‌اند.آراسته افزود: امروز می‌توان مدعی بود و یقین داشت که علم فناوریانه ای که دریادلان نیروی دریایی به دنیا عرضه کردند و در اقیانوس‌ها هم محقق خواهد شد پرچم جمهوری اسلامی ایران در قطب جنوب برافراشته می‌شود.وی اظهار کرد: امروز دست کم ۳۰۰ پیشکسوت معارف جنگ در کشور فعالیت دارند که متأسفانه از این میان تعداد ۴۰ نفر شان به خاطر جانبازی آسمانی شده‌اند و پیشکسوتان و امرای ارتش جمهوری اسلامی دوران دفاع مقدس شخصیت‌های انسان ساز هستند و این شخصیت‌ها سرمایه‌های این کشور هستند و ضرورت دارد از این ظرفیت‌ها که تجربه گرانشنگی دارند بهره گرفته شود.

جانشین فرماندهی دانشگاه علوم دریایی نوشهر هم گفت: این همایش در حقیقت شکل گرفته از چهار نسل، نسل‌های طلایی جنگ، انقلاب، سازندگی و نسل کنونی هم، همان نسل فناوریانه هستند.امیردریادار ابو طالب مطلبی افزود: این دانشگاه به ناوگروه ۸۶ می‌بالد و افتخار می‌کند چرا که این اتفاق بزرگ برای ایران اسلامی و جهان بسیار افتخار بوده و اگر چه ماه از بازگشت این ناوگروه در دور آب های دنیا می‌گذرد شاید برای برخی از قشرهای مردم پنهان و ناشناخته باشد اما در عین حال نشانه اقتدار نیروی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران بوده است.

دریچه

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر:

بنادر بوشهر دروازه تجاری ایران و عربستان می‌شوند

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر گفت: با توجه به عملکرد درخشان دولت مبنی بر احیا دیپلماتیک و تلاش برای ارتباط با کشورهای مختلف، پیشنهاد بنادر بوشهر یا کنگان به‌عنوان دروازه تجاری ایران و عربستان در حال پیگیری است.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، علی باسنتین درجهم خبرنگاران بوشهر حذف تعرفه آب مجازی برای صادرات آبزیان، خرما و محصولات گلخانه‌ای را مورد اشاره قرار داد و اظهار داشت: بر اساس قانون بودجه سال ۱۴۰۱ صادرات کلیه محصولات کشاورزی مشمول پرداخت نیم درصد عوارض آب مجازی قرار گرفت.وی ادامه داد: با پیگیری‌های مستمر انجام شده در بودجه سال ۱۴۰۲ برای صادرات خرما، آبزیان و محصولات گلخانه‌ای عوارض آب مجازی لغو شد.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر از پیگیری، پیشنهاد بنادر بوشهر یا کنگان به‌عنوان دروازه تجاری ایران و عربستان خبر داد و بیان کرد: با توجه به عملکرد درخشان دولت مبنی بر احیا دیپلماتیک و تلاش برای ارتباط با کشورهای مختلف، پیشنهاد بنادر بوشهر یا کنگان به‌عنوان دروازه تجاری ایران و عربستان در حال پیگیری است.باسنتین با اشاره به صدور مجوزهای شرکت بومی هواپیمایی گفت: استان بوشهر با داشتن پنج فرودگاه و همسایگی با پنج کشور حاشیه خلیج فارس و با وجود تقاضای فراوان، اما از داشتن خط پروازی بین‌المللی محروم است. شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه استان بوشهر پیگیر ایجاد شرکت هواپیمایی لیان ایر است. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر اضافه کرد: در سفر دوم رئیس جمهور به استان بوشهر در اسفند ماه سال ۱۴۰۱ تسریع در صدور مجوز خط هوایی لیان متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه استان بوشهر توسط سازمان هواپیمایی کشوری به تصویب رسید.باسنتین از صدور مجوز صادرات میوه‌های گرمسیری در قبال صادرات خرما از جمله تهاتر خرما خبر داد و خاطر نشان کرد: ایجاد مشوق برای صادرات خشکبار کشور از جمله خرما می‌تواند بازار آن‌ها را تثبیت کند و با پیگیری انجام شده در سفر دوم رئیس جمهور به بوشهر در اسفند ماه ۱۴۰۱ مجوز واردات میوه‌های گرمسیری در قبال صادرات خرما استان بوشهر مازاد مصرف داخلی با همکاری وزارتخانه صمت و جهاد کشاورزی صادر شد.